

เมื่อธนาคารก้าวสู่การเป็นผู้นำด้านความยั่งยืน

บทสรุปผู้บริหาร (Executive Summary)

จากปัญหาในด้านทรัพยากรธรรมชาติ ความเหลื่อมล้ำในสังคม และการดำเนินงานที่ไม่โปร่งใสในองค์กร ทำให้โลกหันมาให้ความสำคัญกับการดำเนินธุรกิจตามแนวคิดการเติบโตอย่างยั่งยืน (Sustainable Development) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาเชิงคุณภาพ และคำนึงถึงผลกระทบในระยะยาว โดยภาคสถาบันการเงิน ได้ถูกคาดหวังจากสังคมให้เป็นภาคส่วนสำคัญที่จะปรับเปลี่ยนบทบาทการดำเนินงานให้คำนึงถึงการดำเนินธุรกิจที่มีความรับผิดชอบต่อทั้งในด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล (Environment Social and Governance: ESG) เพื่อที่จะก้าวไปสู่การเป็นธนาคารเพื่อความยั่งยืน (Sustainable Banking) และมีส่วนช่วยผลักดันให้ภาคส่วนอื่นๆ มีการดำเนินการในทิศทางที่นำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนเช่นเดียวกัน

ทั้งนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ในฐานะผู้กำกับดูแลสถาบันการเงิน ได้ตระหนักถึงความสำคัญในด้านความยั่งยืน จึงได้กำหนดประเด็นด้านความยั่งยืน เป็นประเด็นท้าทายในแผนยุทธศาสตร์ ปี 2563 – 2565 โดยระบุว่าการดำเนินงานที่ต้องคำนึงถึงความยั่งยืน (sustainability) ทั้งในด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล นั้นถือเป็นเรื่องที่ธนาคารไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้

ในส่วนของธนาคารออมสินเอง มีความมุ่งมั่นที่จะก้าวไปสู่การเป็นธนาคารเพื่อความยั่งยืนอย่างเป็นรูปธรรม ด้วยเหตุดังกล่าว ธนาคารออมสินจึงได้เข้าร่วมเป็นสมาชิก “สำนักงานโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติว่าด้วยข้อริเริ่มทางการเงิน หรือ United Nations Environment Programme Finance Initiative (UNEP FI)” เพื่อเข้าร่วม “หลักการเป็นธนาคารที่มีความรับผิดชอบต่อ หรือ Principles for Responsible Banking (PRB)” โดยถือเป็นสถาบันการเงินของรัฐรายแรก และเป็นสถาบันการเงินแห่งที่ 2 ของไทย ที่เข้าร่วมสนับสนุนหลักการดังกล่าว ที่มุ่งเน้นการบริหารจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงปัจจัย ESG และความสอดคล้องของกลยุทธ์ทางธุรกิจที่จะสามารถสร้างผลกระทบเชิงบวกและช่วยลดผลกระทบเชิงลบต่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมถึงมุ่งเน้นความโปร่งใสและตรวจสอบได้ในการดำเนินงาน

ทั้งนี้ ธนาคารได้วางเป้าหมายที่จะมุ่งสู่การเป็น Social Bank หรือ ธนาคารเพื่อสังคม อย่างเต็มรูปแบบ โดยมุ่งเน้นเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goal หรือ SDGs) 2 ด้านหลัก คือ ด้านที่ 1 ลดความยากจน และด้านที่ 10 ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม เพื่อสร้างผลกระทบเชิงบวกแก่สังคม ตามแนวคิด “Making POSITIVE Impact on Society” โดยจะดูแล สนับสนุนเงินทุนเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากของประเทศ พัฒนาผู้ประกอบการรายย่อยและชุมชนอย่างครบวงจร และส่งเสริมการออมและพัฒนาทักษะทางการเงิน เพื่อที่จะยกระดับรายได้ของประชาชน และต่อยอดการเจริญเติบโตให้กับผู้ประกอบการรายย่อย อันเป็นภารกิจสำคัญที่ธนาคารฯ มีความเชี่ยวชาญ จากประสบการณ์ที่ได้ดูแลกลุ่มลูกค้านี้มาอย่างใกล้ชิดมาตลอดระยะเวลาที่ยาวนาน

ทำไมธนาคารต้องมีบทบาทสำคัญในด้านความยั่งยืน ?



จากปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้นทั่วโลก โดยเฉพาะความเสียหายต่อทรัพยากรทางธรรมชาติ ปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคม และปัญหาการดำเนินงานที่ไม่โปร่งใสในองค์กร



ด้วยปัญหาดังกล่าว ทั้งโลกจึงได้หันมาให้ความสำคัญกับการดำเนินธุรกิจตามแนวคิดการเติบโตอย่างยั่งยืน (Sustainable Development) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาเชิงคุณภาพและคำนึงถึงผลกระทบในระยะยาว โดยในปัจจุบันได้เกิดการรวมตัวกันขององค์กรต่างๆ เพื่อการจัดตั้งเครือข่ายในเรื่องนี้ โดยมีเป้าหมายหลักในการส่งเสริมความยั่งยืน ลดความเหลื่อมล้ำ รวมถึงมีการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น



ทั้งนี้ ภาคสถาบันการเงินในฐานะที่เป็นส่วนสำคัญต่อเศรษฐกิจในระดับสูง ได้ถูกคาดหวังจากสังคมให้เป็นภาคส่วนที่จะเป็นผู้นำในการปรับเปลี่ยนบทบาทและกลยุทธ์ในการดำเนินงานที่คำนึงถึงการดำเนินธุรกิจที่มีความรับผิดชอบต่อทั้งในด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล (Environment Social and Governance: ESG) มากยิ่งขึ้น เพื่อที่จะก้าวไปสู่การเป็นธนาคารเพื่อความยั่งยืน (Sustainable Banking) และมีส่วนช่วยผลักดันให้ภาคส่วนอื่นๆ มีการดำเนินการในทิศทางที่นำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนเช่นเดียวกัน

องค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการธนาคารเพื่อความยั่งยืน (Sustainable Banking)



- ปี 2007 **International Finance Corporation (IFC)** หรือ **บริษัทเงินทุนระหว่างประเทศ** ซึ่งเป็นองค์กรที่อยู่ภายใต้ **World Bank** ได้ให้คำนิยาม ถึงการธนาคารเพื่อความยั่งยืน ที่ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ (1) ความมั่นคงทางการเงินของสถาบันการเงินและลูกค้า (2) โครงการต้องมีความยั่งยืนทางเศรษฐกิจ (3) ความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม และ (4) ความยั่งยืนของสังคม



- ปี 2009 **องค์กร Oxford Committee for Famine Relief (OXFAM)** - ริเริ่มแนวปฏิบัติ Fair Finance Guide ที่กำหนดให้สถาบันการเงินให้ความสำคัญกับการดำเนินธุรกิจ โดยคำนึงถึงปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และสิทธิมนุษยชน



- ปี 2017 **องค์กร Yunus Environment Hub (YEH)** - ริเริ่มแนวทางการแก้ไขวิกฤตสิ่งแวดล้อมผ่านโครงการต่างๆ เช่น โครงการ Zero Plastic Waste Cities ที่ช่วยลดขยะพลาสติก เป็นต้น



- ปี 2019 หน่วยงานภายใต้สำนักงานโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติว่าด้วยข้อริเริ่มด้านการเงิน (United Nations Environment Programme Finance Initiative : UNEP FI) - ได้ประกาศ “หลักการธนาคารที่รับผิดชอบต่อสังคม (Principles for Responsible Banking: PRB)” ทั้งหมด 6 ข้อ ได้แก่ (1) การปรับกลยุทธ์ (2) ผลกระทบและการกำหนดเป้าหมาย (3) ลูกค้าและผู้ให้บริการ (4) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (5) ธรรมาภิบาลและการปลูกฝังวัฒนธรรม (6) ความโปร่งใสและการตรวจสอบได้



- ปี 2020 **บริษัท Carbone 4 Finance** - ริเริ่มหลักการ Net Zero Initiative สำหรับองค์กรต่างๆ โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกทั่วโลกให้เป็นศูนย์ (net-zero)

สถาบันการเงินของไทยมีบทบาทอย่างไร ต่อประเด็นด้านความยั่งยืน ?

ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ในฐานะผู้กำกับดูแลสถาบันการเงิน ได้ตระหนักถึงความสำคัญในด้านความยั่งยืน และทำการกำหนดทิศทางในแผนยุทธศาสตร์ 3 ปี (พ.ศ. 2563 – 2565) ภายใต้หัวข้อธนาคารกลางในโลกแห่งการเปลี่ยนแปลง (Central Bank in a Transformative World) โดยกำหนด 7 ประเด็นความท้าทาย และ 3 รากฐานสำคัญขององค์กร ที่มุ่งส่งเสริมให้ระบบเศรษฐกิจการเงินไทยปรับตัวและได้รับประโยชน์สูงสุดจากการเข้าสู่ยุคดิจิทัล รวมถึงเตรียมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงต่างๆ เพื่อให้ระบบเศรษฐกิจการเงินไทยมีเสถียรภาพ เติบโตได้อย่างยั่งยืนและทั่วถึง และสร้างความเป็นอยู่ที่ดีอย่างยั่งยืนให้กับคนไทย

7 ประเด็นความท้าทาย และ 3 รากฐานสำคัญขององค์กร ในแผนยุทธศาสตร์ธนาคารแห่งประเทศไทย (พ.ศ. 2563-2565)



ทั้งนี้ ในความท้าทายที่ 6 ธปท. ได้กล่าวถึงการดำเนินงานที่ต้องคำนึงถึงความยั่งยืน (sustainability) ทั้งในด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล ซึ่งถือเป็นเรื่องที่ธนาคารไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ โดยมีรายละเอียด ดังนี้



ทิศทางยุทธศาสตร์

- คำนึงถึงความยั่งยืนด้าน ESG ในการดำเนินงาน
- ผลักดันให้ผู้ให้บริการทางการเงินผนวกแนวคิดเรื่องการเงินเพื่อความยั่งยืนในด้าน ESG ให้เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมองค์กร และปรับพฤติกรรมการทำงานโดยคำนึงถึงผลกระทบอย่างรอบด้าน
- เร่งแก้ปัญหาหนี้ครัวเรือนและลดความเปราะบางของฐานะทางการเงินของครัวเรือน
- ส่งเสริมการให้บริการทางการเงินอย่างเป็นธรรม พร้อมกับสร้างความรู้ความเข้าใจในการใช้บริการทางการเงินและบริการทางการเงินดิจิทัล ตลอดจนส่งเสริมการออมและปลูกฝังวินัยทางการเงิน เพื่อให้ประชาชนมีภูมิคุ้มกันทางการเงินที่ดี เท้าทันพัฒนาการและพร้อมรับบริการทางการเงินดิจิทัล



การดำเนินการสำคัญ

- ยกระดับการบริหารจัดการทรัพยากรของ ธปท. อย่างคุ้มค่าตามแนวปฏิบัติ 3Rs (Reduce Reuse Recycle) ทั้งด้านการอนุรักษ์พลังงาน การบริหารจัดการน้ำ และการจัดการของเสีย รวมถึงปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต การจัดการ และการขนส่งของประเทศไทยให้ใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างคุ้มค่า
- ผลักดันให้สถาบันการเงินปรับกระบวนการดำเนินธุรกิจที่ส่งเสริมแนวคิดด้านความยั่งยืนในด้าน ESG
- เร่งแก้ปัญหาหนี้ครัวเรือนและ SMEs ในเชิงรุก ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ยกระดับการกำกับดูแลการให้บริการทางการเงินอย่างเป็นธรรม (market conduct)
- ส่งเสริมความรู้ในการใช้บริการทางการเงินและบริการทางการเงินดิจิทัล พร้อมปรับพฤติกรรมของกลุ่มนักศึกษาอาชีวและวัยทำงานให้ออมและไม่ก่อหนี้เกินตัวอย่างยั่งยืน



เป้าหมายความสำเร็จ

- ธปท. และสถาบันการเงินมีวัฒนธรรมองค์กร และการดำเนินงานที่คำนึงถึงผลกระทบหรือผลข้างเคียงในด้าน ESG และมีส่วนช่วยลดปัญหาดังกล่าวให้แก่สังคมไทย
- ปัญหานี้ครัวเรือนลดลง และความเปราะบางของฐานะทางการเงินของครัวเรือนได้รับการดูแล และไม่เปราะบางของระบบเศรษฐกิจสังคมไทยในระยะยาว
- ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในการใช้บริการทางการเงินและบริการทางการเงินดิจิทัล รวมทั้งสามารถใช้บริการทางการเงินได้อย่างเหมาะสมและเท่าทันความเสี่ยงที่มาจากบริการทางการเงินดิจิทัล
- ประชาชนเข้าถึงบริการทางการเงินอย่างทั่วถึง ตรงกับความต้องการ ได้รับการที่เป็นธรรม และมีภาระทางการเงินลดลง

ก้าวสำคัญของการผลักดันการเป็นธนาคารเพื่อความยั่งยืน (Sustainable Banking) ในประเทศไทย

ธนาคารแห่งประเทศไทย สมาคมธนาคารไทย และผู้บริหารจาก 15 ธนาคารพาณิชย์ ได้ร่วมลงนามบันทึกข้อตกลง “แนวทางการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน ในด้านการให้สินเชื่ออย่างมีความรับผิดชอบ (Sustainable Banking Guidelines – Responsible Lending)” เมื่อวันที่ 13 สิงหาคม 2562 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแนวทางให้ธนาคารพาณิชย์ดำเนินกิจการภายใต้หลักการธนาคารเพื่อความยั่งยืน (Sustainable Banking) โดยนำปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล (Environmental, Social and Governance: ESG) มาร่วมพิจารณาในการกำหนดนโยบายและกลยุทธ์สำหรับการให้สินเชื่ออย่างมีความรับผิดชอบ ตลอดจนมีกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงและผลกระทบที่เกิดจากการให้สินเชื่อของธนาคาร

ซึ่งจากการศึกษาพบว่าแนวทาง Sustainable Banking Guideline ของไทยดังกล่าวข้างต้นนั้น พบว่ามีความสอดคล้องกับหลักการธนาคารที่รับผิดชอบ (PRB) ของหน่วยงานภายใต้สำนักงานโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติว่าด้วยข้อริเริ่มด้านการเงิน (United Nations Environment Programme Finance Initiative : UNEP FI) ที่มุ่งเน้นการบริหารจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสมโดยคำนึงถึง ESG และความสอดคล้องของกลยุทธ์ทางธุรกิจที่จะสามารถสร้างผลกระทบเชิงบวกและช่วยลดผลกระทบเชิงลบต่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมถึงมุ่งเน้นความโปร่งใสและตรวจสอบได้ในการดำเนินงาน

แนวทาง Sustainable Banking Guideline ของประเทศไทย

- บริหารจัดการความเสี่ยงด้าน ESG ในการให้สินเชื่อ
- สถาบันภาคการเงินต้องมีบทบาทสำคัญในการสร้างการเติบโตที่ยั่งยืน
- มีความโปร่งใส และปฏิบัติตามแนวทางการให้สินเชื่ออย่างมีความรับผิดชอบ

หลักการธนาคารที่รับผิดชอบต่อสังคม (PRB) ของ UNEP FI

- การบริหารจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสมโดยคำนึงถึง ESG
- การวางตำแหน่ง ผลกระทบและเป้าหมายด้านความยั่งยืน
- ความรับผิดชอบต่อสังคมและความโปร่งใส

ธนาคารออมสินกับบทบาทการเป็นธนาคารที่รับผิดชอบต่อสังคม

ธนาคารออมสิน ได้ตระหนักถึงการที่ภาคสถาบันการเงิน ควรจะต้องเป็นภาคส่วนที่สำคัญในการเป็นผู้นำในการปรับเปลี่ยนบทบาทและกลยุทธ์ในการดำเนินงานให้คำนึงถึงการดำเนินธุรกิจที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล (Environment Social and Governance: ESG) เพื่อที่จะก้าวไปสู่การเป็นธนาคารเพื่อความยั่งยืน (Sustainable Banking) และธนาคารมีความตั้งใจที่จะมีส่วนร่วมผลักดันให้ภาคส่วนอื่นๆ มีการดำเนินการในทิศทางที่นำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนเช่นเดียวกัน

ด้วยเหตุดังกล่าว ธนาคารออมสินจึงได้เข้าร่วมเป็นสมาชิก “สำนักงานโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติว่าด้วยข้อริเริ่มทางการเงิน หรือ UNEP Finance Initiative (UNEP FI)” เพื่อเข้าร่วม “หลักการเป็นธนาคารที่รับผิดชอบต่อสังคม” หรือ “Principles for Responsible Banking (PRB)” โดยถือเป็นรัฐวิสาหกิจรายแรกของไทยที่เข้าร่วมสนับสนุนหลักการดังกล่าว ซึ่งหลักการของธนาคารที่รับผิดชอบต่อสังคม หรือ PRB นั้น มีรายละเอียดดังนี้

UNEP FI

(United Nations Environment Programme Finance Initiative Environment)

หรือ สำนักงานโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติว่าด้วยข้อริเริ่มด้านการเงิน

เกิดจากการรวมตัวกันของ สำนักงานโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ หรือ UNEP (United Nations Environment Programme) กับสถาบันการเงิน โดยมีจุดประสงค์เพื่อส่งเสริมให้ภาคการเงินมีความตระหนักถึงการพัฒนาอย่างยั่งยืน

และได้มีการประกาศ “หลักการธนาคารที่รับผิดชอบต่อสังคม” หรือ “Principles for Responsible Banking” เมื่อวันที่ 22 ก.ย. 62 ที่ถือเป็นความริเริ่มที่สำคัญในสาขาอุตสาหกรรม (Sector initiatives) ในแวดวงธนาคารในด้าน ESG ซึ่งประกอบไปด้วยปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล



โดยในปัจจุบัน มีสมาชิกทั้งสิ้น 335 แห่ง ครอบคลุมสถาบันการเงิน 3 ด้านคือ Banking Investment และ Insurance

หลักการ 6 ข้อ ของธนาคารที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม (Principles for Responsible Banking: PRB)

Principle		How bank can work towards Principles
1. ALIGNMENT	ปรับกลยุทธ์ขององค์กรให้สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)	- บอร์ด ผู้บริหาร ตลอดจนถึงผู้กำหนดกลยุทธ์ต้องทำการปรับกลยุทธ์ขององค์กรให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืนในระดับสากล เช่น Sustainable Development Goals (SDGs) หรือ Paris Climate Agreement เป็นต้น - โดยมุ่งเน้นหลักเกณฑ์ เช่น SDGs โดยเลือกหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับบริบทขององค์กร จากนั้นวางเป้าหมายและกำหนดตัวชี้วัด - บูรณาการหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง เช่น SDGs เข้ากับกลยุทธ์ทางธุรกิจ ตลอดจนถึงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และการจัดสรรเงินทุน
2. IMPACT & TARGET SETTING	กำหนดเป้าหมายเพื่อเพิ่มผลกระทบเชิงบวก และลดผลกระทบเชิงลบ ที่มีต่อผู้คน และสิ่งแวดล้อม อันเป็นผลมาจากผลิตภัณฑ์ บริการ และการดำเนินงานของธนาคาร	<u>Impact Analysis</u> - ระบุผลกระทบด้านความยั่งยืนที่สำคัญ ที่องค์กรจะเข้าไปดำเนินการหรือมีส่วนร่วม - เมื่อกำหนดผลกระทบที่สำคัญแล้วต้องกำหนดนโยบายหรือกลยุทธ์ เพื่อลดผลกระทบเชิงลบ และเพิ่มผลกระทบเชิงบวก พร้อมทั้งระบุกระบวนการและระบบที่ใช้เพื่อบริหารความเสี่ยง <u>Target Setting</u> - เมื่อกำหนดผลกระทบที่สำคัญแล้ว ให้จัดลำดับความสำคัญ และกำหนดเป้าหมาย - จากนั้นกำหนด KPIs และกำหนดวิธีการติดตามประเมินผลเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย พร้อมรายงานผลต่อบอร์ดและผู้บริหารระดับสูง - เชื่อมโยงความสำเร็จของเป้าหมายเข้ากับระบบการคำนวณผลตอบแทนและแรงจูงใจให้ครอบคลุมทั่วทั้งองค์กร
3. CLIENTS & CUSTOMERS	ให้บริการลูกค้าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อผลักดันให้เกิดแนวปฏิบัติที่ยั่งยืน	- ประเมินว่าลูกค้ากลุ่มใดมีส่วนร่วมหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับการสร้างผลกระทบต่อธนาคาร อย่างมีนัยสำคัญ - ระบุถึงแนวทางการเข้าไปสนับสนุนลูกค้าเพื่อลดผลกระทบเชิงลบ และเพิ่มผลกระทบเชิงบวกของธนาคาร โดยการใช้เทคโนโลยีใหม่ โมเดลทางธุรกิจใหม่ๆ รวมถึงการสร้างความร่วมมือกับพันธมิตรอื่นๆ เพื่อส่งมอบผลิตภัณฑ์และบริการที่ก่อให้เกิดความยั่งยืน
4. STAKEHOLDERS	ปรึกษาหารือ สานสัมพันธ์ และเป็นหุ้นส่วน ร่วมมือกันในการดำเนินงาน กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม	- ระบุผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญ ซึ่งธนาคารต้องเข้าใจบทบาท ความสามารถ ตลอดจนความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย - ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกันและ/หรือร่วมเป็นพันธมิตร เพื่อจุดประสงค์ในการปฏิบัติตามหลักการเป็นธนาคารที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม - สร้างช่องทางที่หลากหลายผ่านดิจิทัลและเทคโนโลยีการติดต่อสื่อสาร เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย - ทบทวนกลยุทธ์ที่มีต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างสม่ำเสมอ
5. GOVERNANCE & CULTURE	การกำกับดูแลที่มีประสิทธิภาพ และการปลูกฝังให้มีวัฒนธรรมการเป็นธนาคารที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม	- พัฒนาโครงสร้างการกำกับดูแลที่สนับสนุนการปฏิบัติตามหลักการเป็นธนาคารที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ - สร้างทีมงานที่มีความเชี่ยวชาญด้านความยั่งยืน เพื่อเป็นทีมที่ปรึกษาในการนำเอาหลักการความยั่งยืนไปปรับใช้ทั่วทั้งองค์กร - ตั้งคณะกรรมการเพื่อมุ่งเน้นดูแลด้านความยั่งยืนและการเป็นธนาคารที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม - เปิดเผยมาตรการที่ดำเนินการเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรม เพื่อการเป็นธนาคารที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมในหมู่พนักงาน
6. TRANSPARENCY & ACCOUNTABILITY	ตรวจสอบการปฏิบัติตาม “หลักการเป็นธนาคารที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม” อย่างต่อเนื่อง ภายใต้ความโปร่งใส และตรวจสอบได้	- รายงานข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลักการของธนาคารที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม ภายใน 18 เดือนหลังจากลงนาม หลังจากนั้นต้องทำการรายงานทุก ๆ ปี - ปรับปรุงการเปิดเผยข้อมูลให้สอดคล้องกับข้อกำหนดของกรอบการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนที่ใช้กันทั่วไปในภาคธนาคาร

ที่มา: Principles for Responsible Banking (Guidance Document), UNEP FI

ธนาคารจะได้รับประโยชน์อย่างไรในการเข้าร่วม “Principles for Responsible

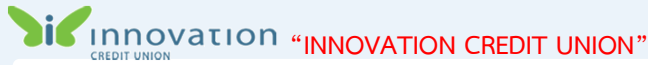
- [illegible]

การดำเนินงานของธนาคารอมสินที่เชื่อมโยงกับ SDGs ของ UN

ธนาคารได้วางเป้าหมายที่จะมุ่งสู่การเป็น Social Bank หรือ ธนาคารเพื่อสังคม อย่างเต็มรูปแบบ โดยมุ่งเน้นเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goal หรือ SDGs) 2 ด้านหลัก คือ ด้านที่ 1 ลดความยากจน และด้านที่ 10 ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม เพื่อสร้างผลกระทบเชิงบวกแก่สังคม ตามแนวคิด “Making POSITIVE Impact on Society”



ตัวอย่างธนาคารที่เข้าร่วม “Principles for Responsible Banking: PRB”



แคนาดา



- เข้าร่วมเป็นสมาชิกในเดือนสิงหาคม 2019
- มีจำนวนลูกค้ากว่า 2.5 ล้านคน ได้แก่ บุคคลทั่วไป เกษตรกร ผู้ประกอบอาชีพค้าขาย และนักลงทุน

Strategy

- มีการจัดตั้งธนาคารชุมชน โดยมีคณะกรรมการบริหารมาจากการเลือกตั้งของชุมชน และสามารถให้บริการผ่าน Virtual Chatting ของธนาคารชุมชน โดยในปัจจุบันมีพนักงานอาสาสมัครจากชุมชนเพิ่มขึ้นต่อเนื่องประมาณ 14,000 คน
- เป็นผู้นำทางการเงิน มุ่งช่วยเหลือและตอบแทนชุมชนอย่างแท้จริง โดยให้ผลตอบแทน 1% ของกำไรก่อนหักภาษี มาใช้ในการดำเนินงานธนาคารชุมชนให้กับชุมชนบริเวณรอบๆ
- ลงทุนในเทคโนโลยีเพื่อยกระดับพนักงาน ขยายเวลาทำการของสาขาและบริการธนาคารในชุมชน



- เข้าร่วมเป็นสมาชิกในเดือนเมษายน 2019
- มีจำนวนพนักงานกว่า 25,487 คน
- มุ่งเน้นกลุ่มลูกค้าบุคคล ธุรกิจ และภาครัฐ

Strategy

- มุ่งส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกหน่วยธุรกิจ เพื่อสร้างผลกระทบเชิงบวกต่อชีวิตของผู้คน และปรับกลยุทธ์ขององค์กรให้สอดคล้องกับความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไปของสังคม
 - ธนาคารสามารถตอบโจทย์ในหลักการ SDGs ทั้งหมด 12 ข้อ ซึ่งกลยุทธ์ที่ทำในหลักการ SDGs ด้านที่ 1 และ 10 มีดังนี้
- กลยุทธ์ที่ตอบโจทย์ด้านที่ 1 คือ
- จัดทำโครงการให้ความรู้ทางการเงินแก่ประชาชน (Financial Literacy)
- กลยุทธ์ที่ตอบโจทย์ด้านที่ 10 คือ
- จัดทำโครงการส่งเสริมทักษะอาชีพในการดำเนินชีวิตให้กับเยาวชนพื้นเมือง
 - ลงนามใน UN LGBT Standard of Conduct for Business โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาการเลือกปฏิบัติต่อชาว LGBT
 - เปิดตัว Mobile Banking ที่สามารถเข้าถึงง่าย และนำเอาเทคโนโลยี Face Recognition มาใช้
 - สร้างพันธมิตรทางธุรกิจ เปิดตัว NAventures เป็นกลุ่มบริษัทที่ร่วมลงทุนใน Fintech ต่างๆ





EDMOND
DE ROTHSCHILD

“Edmond De Rothschild (Suisse)”

- เข้าร่วมเป็นสมาชิกในเดือนมิถุนายน 2019
- มีจำนวนพนักงานทั้งหมด 2,600 คน
- มุ่งเน้นกลุ่มลูกค้าทั่วไป

Strategy

- ลงทุนในด้านการเกษตร โดยนำแบบจำลองเกษตรกรรมยั่งยืนมาใช้ เพื่อจัดการหน้าดินและอนุรักษ์ระบบนิเวศ เพิ่มผลผลิต และสร้างรายได้ให้กับผู้ผลิตและประชากรในท้องถิ่น ในปี 2019 ผลที่ได้คือ
 - สร้างโอกาสในการทำงานจำนวน 2,324 งาน
 - บำรุงรักษาพื้นที่ในชนบท สร้างผลกระทบเชิงบวกให้กับเกษตรกรจำนวน 12,684 ราย
 - จัดการหน้าดินอย่างยั่งยืนไปแล้ว 96,775 ไร่ รักษาป่าได้ 10,081.25 ไร่
 - ตั้งแต่ปี 2558 ปลูกต้นไม้ไปแล้วกว่า 8 ล้านต้น
- ลงทุนในบริษัท Tolaro Global ในแอฟริกา ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมแปรรูปเม็ดมะม่วงหิมพานต์ นำไปสู่การส่งออกถึง 90% ผลที่ได้ คือ
 - มีการจ้างงานในผู้หญิงกว่า 22 %
 - มีการจัดสภาพการทำงานที่เหมาะสม โดยปฏิบัติตามหลักสุขอนามัยความปลอดภัย
 - มีการสร้างโรงงานแปรรูปในท้องถิ่น 6 แห่ง
 - มีโครงการผลิตพลังงานสะอาดจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร



YES BANK

“YES Bank (ภูมิภาค Asia Pacific)”

- เข้าร่วมเป็นสมาชิกในเดือนกุมภาพันธ์ 2019
- มีจำนวนสาขาทั้งหมด 1,135 แห่ง และมีจำนวนพนักงานทั้งหมด 22,973 คน
- มุ่งเน้นกลุ่มลูกค้าธุรกิจ SMEs และลูกค้าบุคคลรายย่อย

Strategy

- ให้บริการกับกลุ่มลูกค้าที่อยู่ในระดับล่าง (Bottom of the Pyramid) โดยเพิ่มการเข้าถึงผลิตภัณฑ์และบริการสำหรับผู้มีรายได้น้อย และเพิ่มขีดความสามารถของสตรีในพื้นที่ห่างไกลของประเทศ ผ่าน Microfinance Banking (MFB)
- มีสินเชื่อ YES SMILE (สินเชื่อเฉพาะรายย่อยสำหรับวิสาหกิจ) สำหรับผู้ประกอบการค้าไมโครไฟแนนซ์ ที่มีความต้องการที่จะขยายธุรกิจขนาดเล็ก
- สนับสนุนและฝึกอบรมให้ชาวนาที่ยากจนเพื่อเพิ่มผลผลิตของฟาร์ม นำไปสู่รายได้และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยมีชนวนกว่า 2,000 คน ที่เข้าร่วมและได้รับการพัฒนาทั้งการบริหารจัดการ สินเชื่อ และการเงิน
- ให้ความรู้ทางการเงิน (Financial Literacy)



ธนาคารกสิกรไทย
KASIKORNBANK



“Kasikorn Bank”

- เข้าร่วมเป็นสมาชิกในเดือนมีนาคม 2020
- มีจำนวนพนักงานกว่า 20,000 คน

Strategy

- สร้างปรัชญาของการพัฒนายั่งยืน โดยปลูกฝังให้พนักงานทุกคนเป็นกรีน ดีเอ็นเอ เพื่อดำเนินธุรกิจและผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมีความหมายต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม รวมถึงร่วมแก้ไขปัญหาด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- กำหนดประเภทสินเชื่อที่ธนาคารจะไม่สนับสนุน (Exclusion List) และกำหนดแนวทางการปฏิบัติในการพิจารณาสินเชื่อสำหรับอุตสาหกรรมเฉพาะ (Sector-Specific Guideline) เพื่อให้มั่นใจว่าทุกโครงการที่ธนาคารสนับสนุน จะได้รับการจัดการผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม
- สินเชื่อประเภท Project Finance ทุกโครงการต้องผ่านเกณฑ์การพิจารณาเครดิต ทั้งหมด 100% และ “หลักการธนาคารที่รับผิดชอบต่อสังคม” นี้ จะช่วยให้ธนาคารพัฒนาได้ตามมาตรฐานสากล
- ตั้งเป้าลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก เพื่อขับเคลื่อนเปลี่ยนไปสู่สังคมคาร์บอนต่ำ และมุ่งสู่การเป็นสังคมที่ปล่อยคาร์บอนไดออกไซด์เป็นศูนย์ในระยะยาว



มุมมองของธนาคารออมสิน

หลักการของ PRB ทั้ง 6 หลักการ ได้แก่ Alignment การปรับกลยุทธ์ Impact & Target Setting การลดผลกระทบและการกำหนดเป้าหมาย Client & Customers ลูกค้าและผู้ให้บริการ Stakeholders ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย Governance & Culture ธรรมาภิบาล และการปลูกฝังวัฒนธรรมองค์กร และ Transparency & Accountability ความโปร่งใสและตรวจสอบได้ ซึ่งเป็นแนวทางที่มีความสอดคล้องกับแนวทางการประเมินคุณภาพต่างๆ ที่เป็นสากล ไม่ว่าจะเป็น การประเมินกระบวนการปฏิบัติงานและการจัดการ (Enablers) ของรัฐวิสาหกิจ ที่ประกอบด้วยหลักเกณฑ์ 8 ด้าน เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (Thailand Quality Award หรือ TQA) ที่เป็นกรอบการบริหารจัดการเพื่อนำองค์กรไปสู่ความเป็นเลิศ ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับหลักเกณฑ์ของ PRB

ดังนั้น หากธนาคารจะต้องดำเนินการตามหลักการของเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้น จึงสามารถนำหลักการทั้ง 3 มาดำเนินการควบคู่กันไปได้ นับตั้งแต่ขั้นตอนการสร้างแนวทาง (Approach) การถ่ายทอดสู่การปฏิบัติ (Deploy) การเรียนรู้ (Learning) ตลอดจนถึงการบูรณาการ (Integrate) เพื่อให้ธนาคารสามารถเป็นได้ทั้งธนาคารที่มีความเป็นเลิศ และมีความยั่งยืน ได้ในขณะเดียวกัน

หลักการธนาคารที่มีความรับผิดชอบ (PRB)

มีหลักการทั้งหมด 6 หลักการ คือ

- การปรับกลยุทธ์ (Alignment)
- ผลกระทบและการกำหนดเป้าหมาย (Impact & Target Setting)
- ลูกค้าและผู้ให้บริการ (Clients & Customers)
- ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders)
- ธรรมาภิบาลและการปลูกฝังวัฒนธรรม (Governance & Culture)
- ความโปร่งใสและการตรวจสอบได้ (Transparency & Accountability)

เกณฑ์การประเมินกระบวนการปฏิบัติงาน และการจัดการ (Enablers)

มีเกณฑ์ครอบคลุมทั้งหมด 8 ด้าน คือ

- การกำกับดูแลที่ดีและการนำองค์กร (Corporate Governance & Leadership)
- การวางแผนเชิงกลยุทธ์ (Strategic Planning)
- การบริหารความเสี่ยง และการควบคุมภายใน (Risk Management & Internal Control)
- การมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า (Stakeholder and Customer Management)
- การพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology)
- การบริหารทุนมนุษย์ (Human Capital Management)
- การจัดการความรู้และนวัตกรรม (Knowledge Management & Innovation Management)
- การตรวจสอบภายใน (Internal Audit)

เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (Thailand Quality Award: TQA)

มีเกณฑ์ครอบคลุมทั้งหมด 7 ด้าน (แบ่งเป็นกระบวนการ 6 หมวด และผลลัพธ์ 1 หมวด) คือ

- การนำองค์กร (Leadership) ผู้นำระดับสูงทำให้องค์กรมีความยั่งยืนอย่างไร
- กลยุทธ์ (Strategy) องค์กรมีวิธีการอย่างไรในการจัดทำวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ
- ลูกค้า (Customers) องค์กรมีวิธีการอย่างไรในการสร้างความผูกพันกับลูกค้า
- การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ (Measurement, Analysis and Knowledge Management) องค์กรมีวิธีการอย่างไรในการวัด วิเคราะห์ และปรับปรุงผลการดำเนินการขององค์กร
- บุคลากร (Workforce) องค์กรมีวิธีการอย่างไรในการประเมินความต้องการด้านขีดความสามารถ และอัตรากำลังบุคลากร การสร้างสภาพแวดล้อมที่ก่อให้เกิดผลการดำเนินการที่ดี
- การปฏิบัติการ (Operations) องค์กรมีวิธีการอย่างไรในการออกแบบ จัดการ ปรับปรุงผลิตภัณฑ์ และสร้างนวัตกรรม
- ผลลัพธ์ (Results) ผลการดำเนินการที่สำคัญทุกด้านขององค์กร

แหล่งที่มาของข้อมูล

- <https://www.bot.or.th>
- <https://www.unepfi.org/>
- <https://yunusenvironmenthub.medium.com>
- <http://www.netzero-initiative.com/en>
- <https://climateseed.com>

เครดิตรูปภาพ

- <https://www.flaticon.com/>
- <https://www.shutterstock.com/th/>
- <https://www.top-bank.ch/>
- https://en.wikipedia.org/wiki/Yes_Bank
- <https://luxtimes.lu>
- <https://innovationcu.ca>
- <https://gulllakesk.ca>
- <https://bondevalue.com>
- <https://en.wikipedia.org/wiki/Oxfam>
- <https://www.matichon.co.th>
- <https://www.datacenter.deqp.go.th>
- <https://www.pinterest.com>